

de mest dyriske Afskyeligheder har fundet Beskyttelse eller i al Fald Overbærenhed, medens alt, hvad Tiden har fostret af sunde, stolte og modige Bestræbelser for at føre Menneskeheden fremad mod mere Lys, til større Retfærdighed og mere Lykke, i Kirken har haft sin misundelige og uforsonlige Fjende. Selv om Reformationen maaske har fremkaldt nogen Forbedring heri, saa er den dog ikke af stor Betydning; og de forskellige moderne Retninger, der synes at tilstræbe en forholdsvis velvillig Forstaaelse af anderledes tænkende, beroliger mig heller ikke. Tvertimod. Protestantismen har ogsaa sine Jesuiter, der i vanskelige Tider virker for Kirken ved et tilsyneladende Frisind, som tjener til Dække for dens nødvendvungne Indrømmelser. Det er et Fænomen, der er saa gammelt som selve Kristendommen. Som denne allerede i sin Begyndelse med Snuhed skabte sig Fodfæste omkring i Landene ved at optage i sig de hedenske Vaner og Forestillinger, den ikke kunde faa Bugt med, saadan forstaar den i Nutiden behændigt at lempe sig efter Videnskabens eller Humanitetens Krav i samme Øjeblik, hvor et Nederlag truer. At den ikke desmindre vedvarende gør Paastand paa at sidde inde med den eneste, uforanderlige, gudindblæste Sandhed, er et Hykleri, hvortil Verden aldrig har set Mage.

„Og dog, — med alt dette er jeg ikke uforsonlig. Jeg vil endog tro paa Muligheden af en Forstaaelse med Kristendommen, som jo virkelig ejer selvstændige Sandhedselementer af Betydning for Menneskenes Ve og Vel. Men kun paa eet Vilkaar kunde jeg række Kirken Haanden, — det, at den gik i sig selv og blev ærlig. Og endnu dette: at den som Vidnesbyrd om sin Omvendelses Oprigtighed paalagde sig selv den samme Bodsgang, som den fordrer af sine enkelte Medlemmer. Lad den gamle Synder tilhyle sit Aasyn, som der staar skrevet, og for al Folkets Øjne tilstaa sin Brøde. Det maa være Begyndelsen! Paa Knæ for Menneskeheden, hvis Enfoldighed den har misbrugt, skal Kirken afbede sine Synder! Paa Knæ for Sandheden, som den har knægtet, for Retfærdigheden, som den har blindet, skal den søge Tilgivelse for sin Fortid! Først da — men ikke et Øjeblik før — kan den vente at vinde Tillid hos dem, der virkelig er Livets og Lysets Vogtere. —“

*

*

*